

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva :
Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 8.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor
Egyes szám ára 4 fillér.

Felolós szerkesztő :

SIMON ISTVÁN.

Laphirdő :

HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve
Egész évre . 15.- kor. Negyedévre . . 4.50kor
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor
Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

Egyházkerületi közgyűlés.

Gróf Degenfeld megnyitó beszéde.

(Az első nap.)

Ma délelőtt kilenc órára megnépesült a kollégiumid iszterme előtti főgyűlés. Gyors egymásutánban jöttek a komoly arcú, komoly elhatározású férfiak, a tiszántuli református egyházkerület ez évi őszi közgyűlésnek igazolt tagjai, hogy határozzanak az egyházkerületnek sok fontos s a ma megkezdődő közgyűlés tárgysorozatára kifizűtött ügyek felett.

Ott láttuk a közgyűlés tagjai között György Endre volt minisztert, Szabolcska Mihályt, Márk Ferenc drt, Márk Endrét, Baksa Lajos drt, a konvent előadóját, ki a kerület világi főjegyzője, Kovács Józsefet, Horthy Szabolcs, Kovács Gyula alispánokat, Domahidy Elemér főispánt, azonkívül az egyházmegyéék esperesait, Dombi Lajost, Sulyok Istvánt, György Lajost, Berey Józsefet, Kiss Ferencet, és Görömbey Pétert. — Debreceni tagjai voltak az egyházkerületi közgyűlésnek: Szele György, Könyves Tóth Kálmán Uray Sándor lelkészek, dr Magoss György és Sass Béla egyházkerületi tanácsbírák.

Az elnökség s a jegyzői kar csakhamar elfoglalta helyét az emelvényen.

Az emelvényen helyet foglalók közül kiűnt a tiszántuli kerület új fiatal püspökének Baltazár Dezső dr.-nak férfias szép alakja palástosan.

A közgyűlés ma délelőtt igyűlésén 60 tárgyat tárgyalt le. — A gyűlést hónap délelőtt folytatják.

A mai gyűlésről szóló részletes tudósításunk ez:

Elnökség: Baltazár Dezső dr püspök és Degenfeld József gróf egyházkerületi főgondnok. Jegyzők: Baksa Lajos dr egyet. konventi előadó, világi főjegyző, Futó Zoltán lelkészi és Kun Béla dr vil. jegyzők

Az egyházkerület igyűlés előtt Baltazár Dezső püspök a következő magasröptű imát mondja:

Baltazár püspök imája.

Bölcsességnek és szeretetnek Istene, jó Atyánk! Gyarló értelmünk homályában tapogatózva, ha lépten-nyomon megütközünk a Te bölcseséged vezérfonalán térünk egyenes utra, haragra hajló természetünk indulata, ha gonoszt szerezni kész, a Te jóságod tart meg bennünket, hogy el ne vesszünk lelkünköről a Te képedet és hasonlatosságodat. Jó vagy Te

hozzánk egyenként, jó együttesen. Fejünk hajszála hullásától kezdve a nagyságos dolgok véghezviteléig. Ami jót csak elgondol a titkon tépelődő lélek s ami nagyot, dicsőt műlik egyesült ereje alkot, a vezérlő szövetnek bőics iránya azé pítő szeretet hatalma mindazokban Te vagy.

Ezért emelkedik lelkünk Hozzád mostan is, midőn összejöttünk anyaszentegyházadat dicsőséged okából építeni. Amit e célra elhozott ide a buzgó lélek s amit a lelkék közös munkája itt kiforr, tedd mindazt nagy Isten lelki Sionunk erősségeivé, a tökéletesedés létrafokaivá.

Bármily szerényen halmozzuk is össze itt lelki erőink legjavát, ha legnemesebb törekvésünk verejtékével plántálunk, ha legszentebb szenvedések verepséppjével öntözünk, az előmenetel áldása csak Te töled van áldások Istene.

Meg is köszönjük háládatosan amit eddig adtál s a jövőd reménységet is a Te neved kösziklájához támasztják egyedül.

Fejünk koronáját, ősi iskolánkat döntő választat keletkezéséhez juttassa el a Te akaratod. Küldd el reánk Szent Fiadnak, a csodás tanácsadónak, békeség fejedelmének áldott lelkét, hogy szabjon elhatározásunknak bölcs, egységes irányt, melyben sokasodjék bőséges áldássá mint az, amit nyerünk s változzék visszaaradó nyereséggé még az is, amit adunk. A világosság és szabadság lelke, amelynek ragyogó emlékü, gazdag földi tanyái szenteltek fői e falak között, ne legyen zsellér e hazában sem, ha három felnőtt gyermekünket akarjuk az evangélium apostolságával elbocsájtani.

A kétségeket, miknek keze a jövőd ajtaján megremeg; változtasd reménységgé, — olyan valósággá, — amelyből csak öröm fakad, áldás buzog, néped javára itt, alant Neved dicsőségére odaönm. Amen.

*

Ezután Degenfeld-Schomburg József gróf főgondnok mondotta el elnöki megnyitó beszédét.

A beszédét, amely különösen a klerikális szellem terjesztéséről, a protestáns lelkészek fizetéséről és a debreceni egyetemről szólt, az alábbiakban részletesen ismertetjük:

Degenfeld gróf beszéde.

A jelenlevők üdvözlése után, úgy mint máskor reá mutat most is a jelen időkre, melyek a protestánsokra nézve egyáltalán nem kedvezőek. Régóta tapasztaljuk — úgy mond — hogy az ország közoktatása — természetes a mi iskoláinkon kívül — a klerikális irányzat mindjobban előtérbe nyomul. Ennek következménye azután az, hogy az ország gondolkodása nagy mértékben átalakul és azt tapasztaljuk, hogy úgy a felnőttek, mint az iskolai növendékek között a különböző szentek nevét viselő kongregációk valóságos hatalommá fejlődtek ki. Ebben pedig nagy veszedelem rejlik. A most lezajlott XI. katolikus nagygyűlés szónokaitól is azt hallottuk, hogy a keresztyén irányzatot ugyszólván a maguk részére foglalják le, sőt

egyesek éppen a katolicizmus elnyomottságáról és háttérbe szorításáról is beszéltek. Ennek az elnyomatásnak elhárítására akarják az autonómiát. Talán különösnek is látszik, hogy mi, akik régen rendelkezünk autonómiával s annak helyessége felől meggyőződünk, éppen nem hogy nem lelkesedünk ezért a katolikus autonómiáért, hanem veszedelmet látunk benne és joggal — mert a kívánt, sürgetett intézmény nem autonómia. Mert a katolikusoknál ahol nincs meg az egyetemes papság elve s ahol a hívek oly éles határvonalakkal vannak elválasztva a lelkészeiktől, nem is lehet szó autonómiáról. A sürgetett katolikus autonómiának célja csaka z, hogy az állami eredetű világi és tanulmányi alapokat, és alapítványokat, magukhoz vonják s azt saját tetszésük szerint kezelhessék. Igen nagy veszedelem rejlik ebben s nemcsak egyházunkkal, de hazánkval szembeni kötelességünk is küzdeni az ily törekvések ellen.

A főgondnok foglalkozott ezután többek között a katolikusok egységes szervezetével szemben azzal a hátránnyal, amely a protestáns széttagoltságban rejlik, amely széttagoltságnak csökkentése most különösen szükséges. Megjegyzé hogy bár olyan egységet nem teremthetnek, mint amilyen a katolikus egyházé, mégis törekedni kell az erők tömörítésére teljes erővel. A protestáns egyházaknak a szövetség erejével való erősítésére alakult a Presbyteri Világszövetség, amelynek a magyarországi egyetemes református keresztyén egyház is tagja. Természetes — ugymond — ez a szövetség a mi ügyeinkbe nem avatkozhat, de összeköttetést létesít közöttünk és nyugati hatalmas testvéreink között.

A főgondnok beszédének leginkább a lelkési fizeteskiegészítésre vonatkozó kijelentése váltottak ki általános hegyeslést. Felemlítette, — hogy legutóbb a magyarországi ágostai hitvallású evangélikus egyház egyetemes gyűlése foglalkozott erélyesen ezzel az ügygel s a halasztatatlanná vált ügyet a protestáns közös bizottsághoz utalta.

Ugy hiszem — folytatta — senki sincs itt olyan, aki az elkészítet fizetésrendezést ne tartaná sürgősen megoldandónak. Mindgyükünknek kötelességünk e tekintetben küzdeni, s minden bizonytal úgy a konvent, mint a protestáns egyházak közös bizottsága megteszik kötelességüket am aguk hatáskörében. Majd rátért a főgondnok a debreceni egyetem ügyére.

Főiskolánk — ugymond — nagy átalakulás előtt áll s igen nagy felelősséget vállalnak mindazok, akik ebben az átalakításban részt vesznek. Tudom, hogy a felelősség nagy része az én vállaimon van. Tudom, hogy az oktatás egy nagy részét át kell adnunk az államnak s így nagyon nehéz a felelősséget vállalni. — Mégis nem tehetünk egyebet, mint azt, hogy az egyetemre vonatkozó s hónap előterjesztendő javaslat teljes elfogadását kérjük. Az itaiaikulással tanügyünk és lelkészkepzésünk niveljét emeljk s tartunk kezűnkben oly eszközöket, a melyekkel a államnak átadandó jogi, teológiai s bölcsészeti fakultás kárpótolva lesz.

Végül megjegyezte a főgondnok, hogy a

Mindennemü kézimunka anyagokat dus választékban raktáron tart
Talhammer Hermine előnyomda és kézimunka üzlete Szent-Anna-utca 1. sz.

számvevő által előterjesztett 1912. évi főiskolai költségvetés elfogadásával a főiskolai tanárkaroknak minden jogos igénye teljesítve lesz. Ezután még egyszer üdvözlő a nagyszámban megjelent egyházkerületi képviselőket s a gyűlést megnyitották nyilvánítja.

Sulyok István beszéde.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Sulyok István esperes emelkedett szólásra. Meghajtja Degenfeld József gróf előtt a magyar református lelkészek elismerésének lobogóját. Indítványozza, hogy úgy a püspöki ima, mint a főgondnok beszéde a kerületi gyűlés jegyzőkönyvébe iktattatván, megörökíttessék.

A legnagyobb hálával fogadja lelkészársainak nevében a főgondnoki megnyitó beszédnek különösen azt a pontját, mely a protestáns lelkészek fizetésének rendezéséről szól.

Gyászos esetvonalásokkal festi meg az egyszerű magyar kávinista lelképásztornak kimért, sokszor nélkülöző életét. A magyar protestáns papoknak közel 80 százaléka a legnagyobb nyomorúságokkal küzd s éppen ezért nem tud megfelelni azoknak a kötelességeknek-mélyeket eléje egyháza, hazája és a társadalom tűz. Midőn a protestáns elkészek fájdalmas jajai ejtuttak egész a kormányig, nagy ígéretek tettek az állam részéről a bajok orvosiására. S mégis midőn az ígért beváltásáról volt szó, midőn a családok remény egy szebb jövő ideálisabb napjait festette a nélkülöző protestáns papság elé, lehluit a tepel a jövőről s láthatjuk a maga gyászos keserűségében a jövőt. A kormány sohasem dolgozott budgetjében oly horribilis összegekkel, mint éppen az 1912. évi költségvetésében s ezekből a sok milliókból még csak egy fillért sem juttat a protestáns lelkészeknek tett ígéréte beváltására.

A kormány ezen ténykedése méltán ejtheti gondolkozóba a protestáns lelkészeket.

Vajjon feledésbe ment már az a nagy kultúr szolgálata, melyet a protestáns lelkészek szolgáltattak az államnak, midőn ők voltak a népszellemi vezetői? Nem lenne-e ezután szüksége az államnak a magyar protestáns lelkészek becsületes munkálkodására? Erre a lelkészi karra igenis szüksége lesz ezutánra is az államnak, mely lelkészi kar évszázadokon keresztül saját vére hullásával doigozott a nemzeti kulturális haladás szolgálatában.

Jól esnek bár neki a főgondnok megnyitójának a lelkészi fizetésrendezésre vonatkozó biztató szavai, de szerinte ezzel megelégedni nem lehet.

Indítványozza, hogy tétessék felterjesztés az egyetemes konventhez a főgondnoki megnyitó beszéd kapcsán, hogy vegye kezébe erőlyesen a protestáns lelkészek fizetésrendezésének ügyét.

A Sulyok István felszólalásának szellemében terjesztette elő Futó Zoltán előadó az esperesi értekezletnek ez ügyre vonatkozó határozati javaslatát, melyet az egyházkerület egyhangulag magáévá tett.

Ezután Kun Béla dr jegyző tett jelentést az egyházkerület azon tagjainak kimentő leveleiről, kik a gyűlésen akadályoztatásukból kifolyólag meg nem jelenhettek.

Majd ugyancsak Kun Béla dr jegyző azon jelentést, hogy az alsószabolcs-hajduvidéki egyházmegye esperesévé Kiss Ferenc püspökladányi lelkész s a heves-nagykunsági egyházmegye gondnokává Horthy Szabolcs Jásznagykunokmegye főispánja választották meg. Aldás kívánatokkal vétetett örvendő tudomásul.

Az egyházmegyei képviselőknek igazolása és a megjelentek számbavétele után dr Kun Béla jegyző beterjeszti Dicsőfi József egyházkerületi főjegyző levelét, melyben ecsetelven azt a nagy munkát, melyet több mint 6 évi főjegyzősége alatt az egyházkerület érdekében tett, megmásíthatatlanul bejelenti főjegyzői tiszteről való lemondását.

A választások.

Az egyházkerületi közgyűlés midőn fájdalommal értesült híven munkálkodó főjegyzőjének lemondásáról, tiszteletben tartja annak megmásíthatatlan határozatát s az előadó határozati javaslatára a szavazást a főjegyzői tisztt betöltésére december 31-ikei határidővel kiírja. A szavazatbontó bizottság elnökekül Baltazár Dezső dr püspököt és Degenfeld József gróf egy-

házkerületi főgondnokot, jegyzőjéül dr Kun Béla-t, tagjaiul: Könyves Tóth Kálmánt, Sass Béláté s Dóczy Emilt küldi ki az egyházkerületi közgyűlés.

Ugyancsak Kun Béla dr terjesztette elő Kiss Ferencnek esperessé történt választása miatt egyházmegyei tanácsbírói tiszteréről is Rásó Gyula egyházmegye igondnoknak betegsége miatt gondnoki tiszteréről lemondó leveleit. A lemondások elfogadtatván a szavazás december 31-ikéig megürült tanácsbírói és egyházmegyei gondnoki tisztekre kiíratik. — A szavazatokat ugyanazon bizottság bontja föl, mint az előbbieket.

Egyhangulag választják be a Baldácsy-afap bizottságba: Baltazár Dezső dr püspököt rendes és Futó Zoltánt póttagnak, a főiskola igazgatótanácsába Kiss Ferencet lelkész és Kovács Gyulát Horthy Szabolcsot világi tagoknak, egyetemi központi bizottságba Baltazár Dezső dr-t, Ferenczy Gyula dr-t, és Horthy Szabolcsot — az énekügyi bizottságba Szele Györgyöt, a főiskolai gazdasági tanácsba Muraközy László helybeli gyógyszerészt, a főiskolai tanárok meghívására kiküldött bizottságba Sulyok Istvánt, a második lelkészkepesítő bizottságba Biky Ferencet, a népiskolai tanügyi bizottságba Vass Mihályt, dr Bészörményi Gézát, és Váczy Ferencet, az egyházkerületi pénzügyi bizottságba Futó Zoltánt, Baltazár Dezső dr-t, tanítónképesítő bizottságba elnökül Ferenczy Gyula dr-t, egyházkerületi tanügyi bizottságba Futó Zoltánt és Magoss György dr-t, a főkesegegy- és kongrua bizottságba Baltazár Dezső dr-t, a vasárnapügyi bizottságba Marjay Pétert, a főgimnázium építő bizottságába Baltazár Dezső dr-t, Kovács Gyulát.

Az egyetemes konventnél a tiszántuli egyházkerület részéről Baltazár Dezső dr püspökke választásával és Tóth János lemondásával megürültké t pottagságra titkos szavazást rendelt el az elnökség. A beadott 68 szavazatból:

Kiss Ferenc	65
Horthy Szabolcs	66

és Sulyok István és Fráter Barnabás 1—1 szavazatot nyervén, az elnökség Kiss Ferencet és Horthy Szabolcsot megválasztott konvent ipótagnaknak jelenti ki.

Majd gyors egymásutánba veszik tudomásul a tiszai ág. h. ev. egyházkerület átiratát s a konvent határozatokat. Dr Baksa Lajos előadó javaslatára az egyházkerületi tanügyi bizottság elé utalják a törökszentmiklósi poigári leányiskolai valástaniítás ügyét.

Majd tárgyalván a pénzügyi bizottság javaslatát s tudomásul vették azt, hogy a Kiss Aron síremlék-alap 1600 koronát tesz ki s az alapot 2000 koronára kiegészíti. A Kálvineum javára 50,000 korona segélyt és 1500 korona évjáradékot szavaz meg az egyházkerületi közgyűlés.

Több apróbb tárgy letárgyalása és szabályrendeleti ügyben tett előterjesztés után a gyűlés folytatását holnap délelőtt 9 órára tűzi ki az elnök.

Holnap délelőtt tárgyalják az egyetem ügyét s betöltik a megürült egyet. történelmi tanszéket. Holnap érkezik meg a közgyűlésre gróf Tisza István, hogy részt vegyen az egyetemi ügy tárgyalásában.

Délután négy órakor az egyházkerület, mint református segélyegylet folytatta gyűlését s az egyes egyházaknak a segélyegyletbe beterjesztett kérvényeit kedvezően intézték el.

**Mindenféle
Nyomtatványokat
olcsón készíti
HOROVITZ ZSIGMOND
könyvnyomdája
Darabos-utca 7. sz. a.**

Országgyűlés.

Polónyi interpellációja Burg Ferdinánd ügyében.

A képviselőház ülése.

A képviselőház mai ülésében választotta meg második alelnökét. A leadott 162 szavazatból 143 Jankovich Bélára esett, akit az elnök a szavazás alapján a képviselőház megválasztott alelnökének jelentett ki.

Jankovich rövid szavakban megköszönte megválasztatását és jelentette, hogy a házszabályok alkalmazásában Návay elnökkel szolidárisan fog eljárni.

Már délre járt az idő, amikor a választási ceremónia véget ért és a képviselőház áttérhetett a napirend tulajdonképeni tárgyának, a véderőjavaslat általános vitájának folytatására.

Bolgár Ferenc volt a vita mai szónoka, a kiről köztudomásu, hogy különböző javaslatokat és memorandumokat készített a véderő fejlesztése érdekében. Bolgár mai beszédében is a véderő sürgős és gyökeres fejlesztésének szükségességét hangsúlyozta, de kijelentette, hogy a nemzet jogos igényeinek kielégítése nélkül ezt a célt a hadvezetőség aligha fogja elérni.

Az ülés végén mondotta el interpellációját Polónyi Géza Károly Ferdinánd főherceg házassága és a főhercegi rangról való lemondása ügyében. A miniszterelnökhöz intézett interpelláció így hangzik:

1. Való-e, hogy Ferdinánd Károly Lajos főherceg ö fensége a külföldön házasságot kötött?

2. Ha igen, hajlandó-e a miniszterelnök a képviselőházat ezen házasságkötésnek hiteles anyakönyvi adatairól, nevezetesen arról, hogy hol, mikor, kivel és milyen vallásfelekezethez tartozóval kötött ez a házasság, tájékoztatni?

3. Való-e, hogy a nevezett főherceg, a kinek nagykorúsága és cselekvőképessége kétségen kívül áll és törvényeink értelmében házasságkötéshez senkinek gjámloló beleegyezésére szüksége nem volt, azon okból, mert házasságát ő felsége engedelmé nélkül kötötte meg, főhercegi címéről és rangjáról lemondani kényyszerült?

4. Ha ez való, úgy tisztelettel kérem a miniszterelnök urat, tulajdonit-e a vezetése alatt álló kormány ezen lemondásnak bármely irányban olyan foghatályt, mely a nevezett főherceg urnak akár személyére, akár a házasságból leszármazható gyermekeire való tekintettel a nemzet és királya között létrejött és az 1723. évi I., II. és III. törvénycikkbe becikkelyezett szerződésben megállapított trónöröklésnek rendjén változtatna, a főherceget vagy törvényes gyermekeit (az)örökös főrendiházi tagságból megfosztaná, továbbá a főhercegeket, illetőleg törvényes leszármazóit az udvarnagyi bíróság hátsköré és illetősége alól kivonná?

5. Ha igen, megegyeztethetőnek tartja a miniszterelnök ur alkotmányunkkal, hogy ezen lemondásnak a 4. pontban foglalt következményei, vagy azoknak bármelyik joghatása a nemzet törvényhozásának tudomása, hozzájárulása s a lemondásnak becikkelyezése nélkül álljon-e?

6. Van-e tudomása a miniszterelnök urnak arról, hogy a nevezett főherceg örökös főrendiházi tagságának törlése iránt intézkedések szándékoltnak tétetni, s ha igen, hajlandó-e a képviselőházat ennek módozatairól tájékoztatni?

Dr Cholnoky Jenő előadása.

A mai csütörtöki est.

Meglepő érdeklődés mutatkozik a mai csütörtöki estély iránt. A jegyek legnagyobb része már elkelt s ma már teljesen kialakult Debreczen város társadalmi minden rétegének érdeklődése a sok érdekességet magába rejtő estély iránt. A rendezőség tegnap már végleg összeállította a műsort, amelynek számai a következők:

1. Schopin «Scherzö», zongorán előadja Fábry Irma urhölgy, a debreceni zenede tanárnője.
2. Hubay: «Hullámzó Balaton»; d'Ambrózió, Canzonetta, hegedűn játsza Haják Károly a P. Nagy Zoltán zenekonzervatóriumának tanárja.
3. Kúpák. Enéki Belezna Margit, a debreceni színház szubrette primadonnája.
4. Drámai költemény. Szavalja Szücs Margit urleány.
5. Dialog. Előadja Belezna Margit és Kassay Károly, a debreceni színház tagjai.
6. Kassay Károly külön száma.
7. Cholnoky Jenő dr. előadása Tripolisról.

Cholnoky Jenő dr. előadását vetített képekkel és mozgófényképekkel illusztrálja, ami már érdekességénél és ezidő szerint a Tripolisban folyó háboruszkodás miatt is, aktualitásánál fogva egyik legértékesebb pontja lesz a mai estélynek. A mai csütörtöki estély kivételesen, mint már jeleztük is, a Bika dísztermében lesz és kezdetét este öt órakor veszi. A rendezőség ezúttal kéri a közönséget, hogy az előadásra pont 5 órakor sziveskedjék megjelenni, nehogy a műsor koncertszámaira az elhelyezkedés zavarólag hasson. Jegyek korlátolt számban Antalffy József könyvkereskedésében kaphatók. Ülőhelyek árai 2 kor., 1 kor. s 1 kor. 20 fillér. Állóhely 40 fillér.

Érdekes bűnügyi eset.

Titokzatos halott.

Eszendő óta kereste és köröztette a budapesti rendőrség Oppenheim Zsigmond 21 éves volt fővárosi magánhivatalnokot, akit számos szélhámosság miatt többen feljelentettek a főkapitányságon. A fiatal ember állandóan csal, lopott, sikkasztott s mindig nagyobb összeget, a pénzen azután külföldre szökött és ott kimulatatta magát. Amikor ez a pénz elfogyott, visszajött újra Budapestre s hogy itt járt, arról mindig csak akkor szerzett tudomást a rendőrség, amikor újabb feljelentés érkezett Oppenheim Zsigmond ellen s amikor a fiatal ember már megint megugrott. Ezt a vakmerő eljárást számtalanszor megismételte, de póruljárt vele, mert ha már a rendőrséggel nem számolt, a véletlenül számolnia kellett volna, amely végre is kézrejutottja.

Legutolsó szereplése Budapesten Oppenheim Zsigmondnak a Jambrik és társa festékárú ügynökség irodájában volt, ahol irodai alkalmazást vállalt, de csak azért, hogy az üzletvezetőnek, (Hendrik Ottónak 4000 koronát) lopjon ki a zsebéből. Azután Berlinbe szökött, ahol a pénzt néhány hét alatt elköltötte. Majd ismét jegyet váltott Budapestre. Zsolnán volt már, amikor egy ismerőse véletlenül megismerte is a határrendőrség kezére adta. Ezen a réven kapta meg Oppenheim Zsigmondot a budapesti főkapitányság, amely azután az ügyészségre kísérte.

Napokkal ezelőtt történt ez. Tegnap azután érdekes távirat jött a főkapitányságra a müncheni rendőrségtől:

Oppenheim Zsigmond 21 éves fiatalember holttestét kifogták az Isar folyóból. Sürgős választ kérünk.

A főkapitányságon nagy meglepetést keltett a távirat, mert hiszen a fiatalembert maga a főkapitányság adta át az ügyészségnek, Csak nem szökött meg a fogházból? Nyomban telefonoztak az ügyészségre, hogy vajjon ott van-e Oppenheim Zsigmond? A válasz: igen, ott van.

Mi van akkor az Isar folyó halottjával? Bővebb értesítést kért a budapesti rendőrség a münchenitől s azt a választ kapta, hogy a kifogott halottnak tele van a zsebe levelekkel és okmányokkal, amelyek mind Oppenheim Zsigmond 21 éves budapesti magánhivatalnok nevére szólnak.

A titokzatos esetet úgy fejtik meg a főkapitányságon, hogy Oppenheim, amikor most legutóbb Berlinben járt, kicserélte az okmányait az ismeretlen fiatalemberrel, hogy ezen a módon félrevezethesse a hatóságot, ha igazolásra szólítja föl. De így is még mindig rejtély marad, hogy miért kellett ennek az ismeretlennek a folyóba pusztulnia? Csak Oppenheimnek volt ez érdekében, mert így az ő halála híre terjed el, a rendőrség elfelejti bűneit s új életet kezdhet új bűnökkel.

Ezért nem tartják kizárt lehetőségnek a főkapitányságon, hogy Oppenheim maga lökte az Isarba ismeretlen cimboráját. Ebben az irányban a rendőrség nyomozást is indított s detektíveket küld ki Münchenbe, hogy állapítsák meg Oppenheim müncheni tartózkodásának körülményeit.

SZÍNHÁZ.

Ma csütörtökön, 1911 november 23-án

Ujdonság! Itt másodszor! Ujdonság!
ÉDES A BÜN.
Vigjáték.

Édes a bűn. Ma este az «Édes a bűn» c. vigjáték ujdonságnak lesz a második előadása, melyben T. Csige Böske Vajda Ilonka, Thury Elemér, Bérczi Ernő játszik a vezető szerepeket.

Bányamester. Holnap pénteken a «Bányamester» operett kerül színre a) bérletben. Zeller Károlynak e kitünő szép zenéjű operettjének repris előadása a közel napokban folyt le a legnagyobb siker mellett. A pompás és hírneves operett iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

Sárga liliom. Szombaton este kerül színre a «Sárga liliom» színmű, mely a múlt évben rendkívüli nagy hatást ért el s mely azóta is állandóan a debreceni közönségnek kedvenc darabja. A fő szerepek Vajda Ilonka, Zilahy Gyula, Thury Elemér és Bérczi Ernő kezében vannak. Az előadásra tömeges jegyelővétel történt.

Kis gróf. A sokat emlegetett «Kis gróf» című operett ujdonságnak vasárnap este lesz a debreceni premier előadása. A kitünő operett siker dolgában vetekszik az «Artatlan Zsuzsi» operettel. Tekintve a darabnak Budapesten elért hódítását, bizonyosra vehető, hogy nálunk is kassa darabnak fog bizonyulni.

Vasárnap délután. Nagyon kedves darabhoz jut a vasárnap délutáni közönség a legközelebbi délutáni előadáson. A «Nagyapó» c. bájos énekes népjátékot tűzte ki Zilahy igazgató műsorára. A kitünő és rendkívül mutatkozó darab iránt már is nagy érdeklődés mutatkozik, melyben Borbély Lili, Belezna Margit, Uty Gizella, Zilahy Gyula, Thury Elemér, Falussy István, Kassay Károly játszanak nagyobb szerepeket. Jegyeket ez előadásra előre lehet váltani a színházi pénztárnál.

Herczeg Ferenc Debrecenben.

A Petőfi-társaság és Csokonai kör irodalmi és művészeti estélye.

Irodalmi eseménynek volt színhelye ma este a Bika díszterme. Herczeg Ferenc, a Petőfi-társaság elnöke jelent meg díszes író- és művész-gárdaé len a Petőfi-társaság és Csokonai kör által együttesen rendezett irodalmi és művészeti estélyén. Régen nem volt és nem is tudjuk mikor lesz része Debreczen város szépért és nemesért lelkesedő közönségének olyan műelvezetben, mint a mai este.

Az egész irodalmi és művészeti estély műsorát, amelynek jövedelmét a Petőfi-család sir-emléke javára fordítják, a magyar népdal kultusza lengte át. Szoros kapcsolatban van ez a népdal-kultusz Pap Zoltánnal, a híres népdalköltővel, akinek működése szinte csodákat varázsolt elő a letaroltnak hitt magyar népdalköltés virágos mezejéről.

Szávay Gyula, a Csokonai-kör főtákarának az üdvözlésével kezdődött meg az est műsora. Szávay Gyula szavai, az ő színes, ragyogó dikciónak minden bájával hangzottak fel legelőször az ünnepélyes és szinte áhítatos csendben. És csodálatos szépen folyt a szó Szávay Gyulából, aki alkalmi üdvözlésének talán legzebszibikét mondotta el az este. Meghatva hallgatták az üdvözlő szavakat Herczeg Ferenc, Pap Zoltán és Debreczen többi vendégei.

Herczeg Ferenc nem is hagyta szó nélkül a Szávay Gyula üdvözlését. Előadása előtt szíves, szép szavakban köszönte meg a meleg fogadtatást, amelynek során többek között ezeket mondta:

— Fontos és nagy dolog előttünk a Petőfi-kultusz. A Petőfi pályájából fölséges tanúságokat merithetünk. Mi ezek között a legelső és legnagyobb? Ime, ez a költő bocsátotta le legmélyebb gyökereit a magyar nép szívében és — a legnagyobb lett. Petőfi ott van a világirodalom jelesei között. Minél nemzetibb tehát egyuttal, annál emberesebb is a költészet és általában véve a kultúra.

Az Odol, mint ismeretes, azon szájvíz, mely a fogromlás okai ellen biztosan küzd. A ki az Odolt következetesen alkalmazza, az a mai ismeretek szerint a legjobb fog- és szájápolást végzi.

adunk ellenségeinknek, hogy oly kevesen vagyunk mi magyarok és annyira gyenge tehetségűek vagyunk, hogy minden valamit mutató emberünk idegen. Német, tót, oláh, olasz vagy rácz. Csak nem magyar! És ez baj! Nagy baj. Ezért kívánnék én sok Baross Gábort és Bánffy Dezsőt látni a magyar vezető férfiak között. Az első ugyanis, midőn egy német nevű embert az éjig magasztaltak előtte, hogy nevezze ki, mert ilyen meg olyan kitűnő hazafi, aki életét és vérét kész áldozni a hazáért, így szólt: Ha az illető oly nagy magyar, miért nem magyarosítja meg a nevét? Ezt nem teheti ősei iránt való kegyelemből. — Vagy Bánffy, midőn Haberbauer praelatus-kanonokká választotta, a megerősítést kérelmező küldöttségnek így szólt: Ezzel a névvel nem terjeszthetem fel Öfelségének, mint Magyarország fővárosának főpolgármesterét megerősítés végett. És Budapest főpolgármestere Halmos lett.

Ilyennek szeretnék én látni minden vezető embert, minden magyar tanárt! Mert hát: verba provent, exempla tranunt. A beszéd megindít, de a példa vonz. Már én, az igazat megvallva, sokkal jobb szemmel olvastam volna ezeket a neveket: Korcsmáros és Alföldy. És talán az a magyar praelatus-kanonokság és magyar csanádi püspökség megér ennyit! Sapienti sat! Ne prédikáljunk másoknak vizet és magunk bort iszunk!

Őszintének és magyarnak akarok én minden vezető magyar embert, de különösen minden magyar papot, tanítót és tanárt. A lélekbe nem láthatunk be! A magyar tanárnak csak másodsorban kell tanítónak lenni. De ekkor meg legyen a meg nem hamisított tiszta tudomány és a való igazságnak tanítója. És a szemforgatás!

És csak harmadsorban legyen a magyar tanár valamelyik vallásfelekezethez tartozó. De ekkor is jól meg kell hánynia, mit követ? Mert, ha a vak vezető a világtalant, mindketten a gödörbe esnek! Csak ily tanárok nevelhetnek józan s elfogulatlan intelligenciát a magyar hazának. Ily intelligenciára van szüksége szegény csoportokra osztott magyar hazánknak. Ezt jónak láttam a XI. kath. nagygyűlés első napja alkalmából.

Vasárnap, november 12-én tartották gyűlést a Mária-kongregációk és Groszmann Ferenc váci praelatus-kanonok elnöke alatt. Itt a többi beszédet nem érintve, Komarik István jezsuita a kongregációk alakítását és szervezését ismertette. Jalkovszky Géza pedig a budapesti kongregáció praesen a papi kongregációk alakítását ajánlotta. Persze a legultramontánabb jezsuita szemüvegen nézve a világot, tartotta előadását. Beszélte még ily összejöveteleknél soha nem hiányozható Bus Péter és Fetsner nagyváradi c. püspök. Persze mind ajánlották másoknak a mértékletességet, a szerénységet, szegénységet és önmegtartóztatást.

A Mária-kongregációk ifjusági matinéján jelen voltak: Várady L. Árpád győri püspök elnök mellett az elnöki emelvényen b. Barkóczy Sándor kulturminiszteri tanácsos, Várady Tivadar és dr. Mázly Engelbert tank. főigazgató. De itt voltak a budapesti kongregációk tanügyi emberei. Szóval megvolt a nagy bemutatkozás, kikre lehet az ultramontán jezsuitáknak minden körülmények között számítás, amíg ez jól fizeti magát. Majd megkérjük ezeket még másképp is, amint fordul a szél. Amint nagy részét látjuk és hallottuk is már más hurokat pengetni! De ilyenek az emberek! Mindent egyedül Isten dicsőségére!

Még megemlíthetjük

a női kongregációk gyűlését,

melyen Biró Ferenc jezsuita pater vitte a főszerepet. De szóltak ehhez nők is. Végül Molnár László minél több női kongregáció alakítását ajánlotta s ezt elfogadták. Hogy mi célja és jelentősége van a női és fiatal kongregációk alakításának és működésének, azt már előbbi cikkeimben megemlítem és eléggé kifejtém, tehát most nem ismétlem. Egyedül azt hozom fel, vigyázzunk, mert nagy baj fenyegeti a magyar társadalmat ezen az idegenből importált, a magyar gyomorba nem való kifícámitott eszmék és elméletek hangoztatása és a fiatalok lelkébe való beplántálása folytán. Most itt a

reformátusok nagygyűlése. Gondolkozzanak a hivatottak a többi között ezen is!

Megemlítené tartom még a kath. tanár egyesület gyűlését, melyen dr. Mázly Engelbert bencésrendű jezsuita, tankerületi főigazgató vitte a főszerepet. Ez az iskolai kongregációk fő-főmotorja! Beszélte is ott mindenről. És egyébről. Beszélte a kath. szellem elnyomásáról. A kath. tanárok szabad társulásáról sat. Mintha bizony eddig valaki őket ebben akadályozta volna? Vagy mintha most akadályozná őket valaki? Oh nem! Sem eddig nem akadályozta őket, sem most nem akadályozza őket ebben senki. Társuljanak. De azt ne akarják, hogy mert ők nem tartoznak az Országos Tanár egyesülethez, azért ők külön praemiumokban, kiváltságos előnyökben részesülhessenek. Már ennek minden gondolkozó magyar tanár ellene van minden felekezeti különbség nélkül. És sajátságos! Ezeket a kifícámitott elveket Barkóczy Sándor miniszteri tanácsos által protogált magyar állami főigazgató, dr. Mázly Engelbert hirdeti. És jól teszi, ha ezt teszi! Mert teheti. És még Debreczenbe is meghívják őt, hogy támogassa állásbeli tekintélyével az itt újabban lábrakapott földalatti aknamunkát. A harmadik nagy faktor, kinek keze közre működött az itteni egyéves női kereskedelmi tanfolyam létesítésénél is valószínűleg, Majláth György püspök, szintén kézzel-lábbal küzd az erdélyi kath. gyűlésen az ellen, hogy ott állami iskolák állítsanak fel, vagy a felekezeti az állam kezeléséből kivétel, úgy egészítsenek ki. Ez az ő cirkulusukat zavarja. Hova lesz akkor az ő püspöki kényszerítő befolyása a tanároknak és tanítóknak? Pedig nélkül elvesz a világ! Az egész emberiség a poklok mélységébe fenekére fog jutni! Csak ennyit akartam most elmondani. A többi majd máskor!

Domokos Jenő.

UJDONSÁGOK

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Barabos-u. 7. sz. a Telefon 412.

Jelölés az egyházker. főjegyzőségre.

A tiszántúli református egyházkerület lelkesíri értekezlete ma este hat órakor a kollégium dísztermében, Degenfeld József gróf, egyházkerületi főgondnok vezetésével gyűlést tartott.

A gyűlésen indítvány terjesztett elő, hogy az egyházkerületi közgyűlés tagjai által szervezett ugynevezett lelkesíri értekezlet szüntessék be.

Az értekezlet azonban szükségesnek tartotta a lelkesíri értekezlet további fenntartását.

A megüritült főjegyzői állomásra Futó Zoltán békésháti egyházmegyei főjegyzőt és Kiss Ferenc esperest jelölte a jelenlevők nagy többsége.

A megüritült egyházkerületi tanácsbíró tisztekre nem állított a lelkesíri értekezlet hivatalos jelölteket.

Ujabb építkezési szerencsétlenség. Ma reggel úgy tíz óra tájban a Piac-utca és Szent-Anna-utca sarkán történt újabb szerencsétlenség. A házban van a Turul-cipőgyár üzlete, amelyet a szomszédos bolthelyiség hozzávételével nagyobbítanak. Az építkezéssel Sóvágó József építómestert bízták meg, aki beállított kellő számú munkást a dologhoz. Az üzletátalakításnál szükségessé vált egy vasgerendának az elhelyezése. Ecéből a munkások mintegy 2 méteres állványt létesítettek az utcán, hogy annál könnyebben tudják a vasgerendát elhelyezni. Az állványt azonban oly könnyelműen csinálták meg, hogy amidőn azon három munkás a dologhoz fogott, összedől. A szerencsétlenség hírére nagy csődület támadt a helyszínen, ahová nemsokára kivonultak a mentők és a megsebesült munkásokat ápolás alá vették. Súlyos sérülést szenvedett Kiss Já-

nos, akit a lábán és derekán sebesített meg egy vastag gerenda, továbbá Varga Sándor és Nagy Mihály szenvedtek sebesüléseket, amelyekkel a mentők a kórházba vitték őket.

A rendőrségnek is bejelentették a katasztrófát, ahonnan Rostás főkapitány és Mile Pál tb. kapitány megkezdtek a helyszínen iszmellet. Megállapította a vizsgálat, hogy a szerencsétlenségért a munkásokat épüget, mint Sóvágó építómestert is felelőség terheli. A munkások a vaskapcsokat nem alkalmazták az állványon s mivel ily módon annak szilárd állapota biztosítva nem volt, összedől. A rendőrség az eljárást az ügyészség rendelkezésére folytatja.

Országos tanítói nagygyűlés. A Tanítók Országos Szövetsége, több országos tanítóegyesület bevonásával, a tanítókat a jövő évi költségvetésben ért sérelem miatt, országos tanítói nagygyűlést fog összehívni s a gyűlés határnapját később fogja meghatározni. A Tanítók Országos Szövetsége elnöksége tudatja velünk, hogy a fizetésrendezést követelő országos tanítói nagygyűlést Budapesten december 8-án délután három órakor a régi képviselőház üléstermében fogja megtartani és előadóul Dobó Sándor hajduböszörményi igazgató-tanítót kéri föl.

Kálmán államtitkár balesete. Kálmán Gusztáv kereskedelmi államtitkár tegnap súlyos baleset érte. Az államtitkár maga szokott borotválkozni s mikor éppen a borotváját köszörülte, látogatót kapott. Beszélgetés közben azután a borotvával csaknem levágta a balkezének a hüvelykuját. Az államtitkár súlyos természetű sebet orvosok kötözték be.

Vilmos császár és a zsidó tiszték. Erdékes dolog derült ki a német zsidók birodalmi egyesületének tegnapi ülésén. Kassel titkos tanácsos, birodalmi képviselő beszédet tartott és elmondotta, hogy illetékes helyről a következő esetet hozták tudomására: Egy zsidó vallású tartalékos tiszté való kinevezéséről volt szó. A hadvezetőség gellenezte a kinevezést, mert tudvalevő, hogy a német hadseregben eddig mindössze hat zsidó vallású tartalékos tiszt van. A vitás esetről tudomást szerzett Vilmos császár is. A császár, mikor meghallotta, hogy az illetőt vallása miatt nem akarják tiszté kinevezni, hevesen kifakadt: Vallási okok — ugymond a császár — nem akadályozhatják meg, hogy egy különben megfelelő és jó képzettségű tartalékos tiszté nevezzék ki.

Anyakönyvi hírek. A debreceni magy. kir. áll. anyakönyvi hivatal az alábbi elhalálozásokat jegyezte be tegnap a kerület halotti anyakönyvébe: Jakab Ferenc ref. 2 éves, Adám János ref. 58 éves, Lakatos Lajosné ref. 61 éves, Povidla Róza izr. 4 éves, Debreczeni Jenő ref. 1 hónapos.

Betörés a Hunyadi-utcán. Az éjszaka betörést kísérelt meg a Hunyadi-utca 14. sz. házban Schiffmann Mórnak óras- és ékszerész-üzletében Szabó István. Javában dolgozott, a midőn az üzlet melletti lakásban levő Schiffmann felébredt a zajra. A boltba igyekezett, hogy a zaj okát megtudja, de mikor az ajtót kinyitotta, a betörő elmenekült. — Schiffmann nyomban a rendőrségre sietett s jelentette a dolgot. Még éjszaka felkutatták az egész házat, de a betörőt nem tudták elfogni. Ma délelőtt folytatták a vizsgálatot és a tettest sikerült kézrekeríteni. A jeles firma az Erdélyi Borozó nevű mulatóhely házában rejtőzködött el és a padláson húzta meg magát. Szabó István rovoit multu ember. Betörésért többször volt büntetve. Megmotozásakor töltött revolvért találtak nála, amiből arra következtettek, hogy még gyilkosságra is el volt szánva a veszedelmes ember. A rendőrség letartóztatta Szabót s átkísértette az ügyészséghez.

A véres bankjegy. Hajduböszörményből jelentik: Az Angyal-családnál elkövetett gyilkosság egyik áldozata, Angyal Sámuel sebeitől fölgyógyult és hazajött a szanatóriumból. A másik áldozat, Angyal fia, még mindig a szanatóriumban fekszik. Ugy a rendőrséghez, mint a csendőrséghez az utóbbi időben több névtelen följelentés érkezett a rablási ügyben, ennek következtében új irányba kellett a vizsgálatot terelni. A rendőrség talált is egy véres huszkoronás bankjegyet, melyet áttettek a debreceni ügyészséghez.

— **Nagy tűz Székesfehérvárott.** Székesfehérvárról jelentik: A Déli vasút székesfehérvári tisztviselői házának teteje ma reggel hat órakor meggyulladt és leégett. Az épület jelentékeny része elhamvadt, a kár 35.000 korona. Nagy felháborodást keltett, hogy bár az épületben volt elhelyezve az osztálymérnökség s egy sereg fogalmi hivatal is és ezen kívül egész sereg család lakott ott, mégis az épület udvarán álló kut már hónapok óta el van rontva s nem akadt se hivatal, se más, amely szükségesnek tartotta volna a kútát megcsináltatni. A tűzoltók mozdonyokról cipelték el a vizet s így próbálták eloltani a veszedelmet. De mire nehéz feladatuknak megfeleleltek, a tűz már nagy pusztítást vitt végbe.

— **Kereskedők és iparosok figyelmébe.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy Ő császári és királyi Apostoli Felsége folyó év november hó 14-én kelt legfelsőbb elhatározásával Salviati Sándor Fiuméba kinevezett orosz császári főkonzulnak a működhetési jogot legkegyelmesebben megadta.

— **Agyonlőtték Szan-Domingo elnökét.** A szan-domingói köztársaság elnökét, akit 1908-ban választottak meg hat évre elnökké, tegnap megölték. Ma Londonból ezt jelentik az esetéről: Caceres Ramon elnök vasárnap délelőtt elhagyta lakását s alig hogy az utcára lépett, két ember megtámadta. Az elnök üldözői elől menekülni akart és az Egyesült Államok követségének épületébe ment. De a két ember ide is követte és a követségi épület kapujában többször rálőtt. Caceres összeesett és eszméletét veszítette. A követség szolgálói a közelben lévő kórházba vitték, ahol félóra múlva meghalt. A szíveten egyébként rend és nyugalom van.

— **Halálozás. Sulyos csapás érte a debreceni kollégium s a tiszántúli egyházkerület közszeretében és tiszteletben álló számvevőjét, Varga Pál.** Édesanyja, özv. Varga Pálné, a szegedi volt református pap özvegye 77 éves korában Esztergomban elhunyt. Az elhunytat Szegedre szállítják, ahol saját akaratából földfolyólag a ref. temetőben helyezik örök nyugalomra elhalt férje hamvai mellé. A temetési szertartást Bereczk Sándor szegedi lelkész végzi.

— **Egy mérnök tragikus halála.** Tatabányán tegnap este a tánciskolában a növendékek táncvizsgája volt. Az estélyen felnőttek is számosan megjelentek, sőt a táncban is résztvettek. Ott volt a táncolók között Kozma Károly komáromi utászfőhadnagy is, aki századával a környéken gyakorlatozott. A főhadnagyot tánc közben a szubhonga alatt lévő revolverre feszélyezte, ennek következtében tánc közben kiállott és a revolvert zsebéből kivette, hogy a közelben levő asztalra tegye. Ennél a műveletnél az ujja vállahogyan kinyitotta a pisztoly závarzatát, a Broving elsült és az asztal mellett álló Iván Miksa pángamérnököt halántékon találta. A mérnök összeesett és nyomban meghalt. Az egész társaságot, de különösen a főhadnagyot rendkívül megrendítette a szerencsétlenség. A hadbíróság kiszállt Tatabányán, azonban a tények tisztázása után a főhadnagyot nem tartóztatta le, mivel erre semmi okot nem látott.

— **Megszűnt ebzárlat.** Debreczen város III., V. és VIII. állategészségügyi körzetében a fellépett kutya betegségek megszűntek s így a 40 napra elrendelt ebzárlat aól a körzeteket felmentették.

— **Bózvány Magda,** az immár második megengéről is ismert énekesnő, a közönség fokozódott érdeklődése mellett éneklő nap-nap után a már közszájon forgó Sári kuplóját a Hajnal-mulatóban, ahol a tegnap jelen volt szép számú közönség az érdekes és egyöntetű előadásán kívül élvezetes szórakozást talált Neszmélyi Izsó zenetanár karnagy játékában is, ki nek minden egyes előadott picét percekig tartó tapsal honortáta a hálás közönség.

— **Bicskázás a Král-telepen.** Összeesett a Král-telepen két kocsi: Vágó Imre és Szabó Károly. Mikor már kifogytak a szóbeli argumentumokból, bicskára mentek. Szabó Károly úgy szurta meg Vágó Imrét, hogy az véresen meggyógyt össze. Beszállították a közkórházba, ahol a rendőrség kihallgatta. Állapota sulyos.

— **Életunt katona.** Székesfehérváron Günsberger Miksa, a 17. honvéd-gyalogezred egyik ujonca a szekatúrák fölött érzett elkeseredésében felakasztotta magát, de mielőtt meghalt, észrevették és levágták. Az izgalom mind a mellett annyira megviselték, hogy a budapesti helyőrségi kórházba kellett szállítani. A fiatal ember atyja panaszt emelt Kornhaber Adolf tábornoknál, aki elismerést érdemlő gyorsasággal vizsgálatot rendelt el ebben az ügyben.

— **A párisi botrány.** Párisból táviratozzák: A rendőrség erősen folytatja a nyomozást a leánykereskedők bűnügyében. Miután Flachon, a Lanterne kiadó-szerkesztője már jelentkezett a rendőrségen, most a többi bűnösöket keresik. Flachon mindent tagad, de még az is kiderült róla, hogy Rivienán lévő villájában még csak néhány nappal ezelőtt is egy kilenc éves leánykát tartogatott, pedig már tudta, hogy a rendőrség figyeli. Vizsgálati fogságban ül már Flachon két legjobb barátja, Veron és Dauvergne kisasszony is.

Marosvásárhelyi ügyvédi vizsgára, Kolozsvári jogi vizsgákra

rövid idő alatt eredményre vezető módon előkészít:

Dr. POLCZ REZSŐ ügyvéd
jogi szemináriuma s jogalkalmazást tanító intézete

Kolozsvár, Egyetem-utca 7. szám.
Ügyvédi vizsgára kizárólag ügyvéd-szakértők készítenek elő

TÁVIRATOK.

Egy városi adminisztráció szennyese.

Munkács, nov. 22. Bereg megye alispánja, dr. Gulácsy István, a képviselőtestületi tagokat értekezletre hívta össze, amelyen, közel két óras beszédben megdöbbenő képpel festette Munkács város adminisztrációjának. A leghalatlantabb visszaéléseket, a legsúlyosabb szabálytalanságokat fedezte fel és leplezte le. A nagy feltűnést keltett értekezlet után a városi számvevő és a városi mérnök lemondtak állásukról.

Néphangverseny.

Berlin, nov. 22. A városi közgyűlés évi hatvan ezer márka szubvenciót szavazott meg a filharmóniai társaság számára azzal a kikötéssel, hogy a filharmónikusok tartoznak minden évben nyáron népszerű hangversenyeket rendezni.

Háboru.

Róma, nov. 22. A Stefani-ügynökség jelenti Tripoliszból: Margit anyakirálynő születésnapját tegnap az egész tábor megünnepelte. Az ellenség sátrak, fegyverek és municiók elhagyásával hat kilométerrel beljebb vonult az országra.

A vihar.

Orosz eredetiből fordította RÓBERT OSZKAR.
8. Folytatás.

— Tudom, a halálnak egyszer be kell következnie. De az ilyen esetben különösen világosan áll előttünk, és az a legriasztóbb, hogy ahelyett, hogy minden eszünket és erőnket a vele való küzdelemre fordítanók, mi vagyunk azok, akik közelebb hozzuk magunkhoz és még hozzá ebben a borzalmas és esztelen formájában... Miért tessük ezt? Mit kell tennünk? Isten áldjon meg, barátom és irgalmazzon Önnek!

Elváltak. Kotsajew még sokáig hallotta a doktor lépteinek kopogását az aszfalton. Levette sikkáját, szokás szerint meglóbálta bizonyos hajzatát, fettele a sikkát és Sinotskára gondolt. Egyszerre elfejtettel mindazt, amit a doktor jelenlétében érzett; végig ment a bulváron és mellét a tengeri szélnek feszítette, mely nesztelenül suhant elő a sűrűségből.

A mennybolt távolában enyhén csillogott fejeje két halvány csillag és amint ment, majd közelebb, majd távolabb látszott imbojogni.

II.

A keskeny utca, melyben Sinotska lakott oly sötét volt, hogy Kotsajew a kis, szűk városkát vélte maga előtt látni, ahol gyermekéveit töltötte. Világosság csak az ablakokból áradt és vékony, kékes vonalakban esett az utcára, melynek sötétsége így még feketébbnek, tömöttebbnek látszott.

Kotsajew az ablakhoz lépett, mely előtt kis kert feküdt és a szobába pillantott. Mint mindig ha sötétség után fény hull a szembe, különös, csaknem ünnepi színben látszott állani a szoba; mintha vendégeket várnának, az ebédelőben senki sem volt, a fehér terítőn a kioltott tea-főző fénylett. A meliészobában, a tüllfüggönyök mögött lámpa égett és émosódó alakok látszóttak. Két alak árnyékban és kettő megvilágítva mutatkozott a függönyön át, nem lehetett azonban megismerni, kik voltak.

A vendégszoba félhomályban volt. Nagy lámpaernyőn keresztül, mely, mint a fénybogár, pisllakoló világosságot vetett, pirosság derengett a szobába. A nyitott ablakon halk és szakadozott zongora-hangok hallatszóttak ki, mintha valaki, merengés közben, ujjai hegyével érte a billentyűkhöz. A zene lágy, érzelmes nyugtalanságából megtudta Kotsajew, hogy Sinotska játszik. Felkapaszkodott a palánkra, önkéntelenül szép állásba helyezkedett, benézett az ablakon és halkán hívogatta:

— Sinotska!... Sinotska!

A lassu, kristályos hangok andalító méloidakkal keveredtek.

— Sinotska! — kiáltotta Kotsajew hangosabban.

A hangok hirtelen elnémultak. Halk mozgás volt érezhető és a feszült várakozás dacára is meglepően és imponzánsan, a fiatal leány gyöngéd körvonalai jelentek meg az ablakban; telődő keblek, ives vállak. Határozottan rajzolódott ki hajlékony, finom dereka és a vörös fényben különösen tömöttnek látszó arany szín haja.

Folytatjuk.

Főmunkatárs
VOITH GYÖRGY.

Özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.
Telefon szám nappal 322. (Kossuth-u. 15.) — Éjjel 66. sz. (Péterfia-u. 70).

Szives tudomásul! Tisztelt üzletfeleink és a n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy temetkezési intézetünket a mai kornak megfelelően tetemesen megnagyobbítottuk új gyászkocsikkal, díszletekkel szereltük fel. Teljes szobabehuzásokat új szabadalmazott készülékünkkel (esetről-esetre fertőtlenítvé) teljesen szegek nélkül végezzük. Temetéseket, hullaszállításokat (Crematoriumba is) személyes felügyelet és közreműködés mellett végzünk. Elvünk a tisztességes verseny. A gyászos háznál kegyeletisértően nem telakodunk. Csakis személyes meghívásra jelentkezünk temetések felvétele végett.
Tisztelettel

Özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.

Brüsszel és Buenos-Aires 1910: 3 Grands-Prix.

Az eredeti Wolf szerkesztő

szab. túlhevített gőzzel működő lokomobilok

szelepmentes szabotossági vezényművel, 10-300 lóerőig terjedő teljesítménnyel, igen nagy gazdaságosságuk, kiválóságuk és könnyű kezelésük által elismert világhírűek és minden üzem részére a legelőnyösebb erőforrást képezik.

R. WOLF **MAGDEBURG-BUCKAU**
budapesti képviselője: **Boros Artur** okl. gépészmérnök
Rottenbiller u. 33.

Összgyártás 800,000 lóerőn felel.

Eltünteti a szeplőt,

májfoltot, arczbőrráncosodást, bármiféle kiütéseket és hajhullást okozó gombásodást a

- CSORBA-féle **ORGONA-CRÉM** ára 1 kor.
ORGONA-POUDER „ 1 kor.
ORGONA-SZAPPAN „ 1 kor.
ORGONA-HAJVIZ „ 1.20 kor.
ORGONA-HAJMOSÓPOR 60 fill.

Ezen készítmények ártalmatlan anyagokat nem tartalmaznak. Kapható minden gyógytárban és az egvedüli készítőnél CSORBA JANOS gyógytárban KECSKEMÉTEN.

Arroba Wine Compagne

WIEN.

Közvetlen behozatal!

Elsőrangú beszerzési forrás!

Ajánlja garancia mellett nagyon finom, ó, raktározott, spanyol és portugáli tiszta és valódi borát, különösen pedig

Gyógy- és Csemegeborait

MALAGA, MADEIRA, SHERRY, PORT, MARSALA LACRIMAE-CHRISTI, WERMOUTH ÉS COGNAC-JAIT.

Eladás literes és féliteres üvegekben eredeti áron.

Poharanként kapható **Debreczenben, Ifj. Weichinger Károly** Hungária kávéházában

Áldás — minden konyhában.

TRIUMPH takaréktűzhelygyár

GOLDSCHMIDT S. és FIA

W E L S (Felső-Ausztria)

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Miért

Ne fogadjunk el Má-à-ást!!!

csak Óriás

F E D Á K

Cipőcrém-et?

Mert

szépfényt ad

Mert

Elegáns tőle a lábbeli

Mert

puhán tartja

Mert

Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert

a legkényesebb izlést kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz,

mint egy más doboz **30 fillér-ért**

ebben a drága világban az egyedüli **olcsóság**

Apró hirdetések.

Tíz szög 50 fill., minden további szög 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Kisebb gázkályha (Piccolo) eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Kókusz-szár, kóser, legfinomabb gyárkmű, libasitt körülmulja. Főzéshez, sütéshez kiváló. Öt kilós postadoboz franko 7.50. Kókuszvaj 8 korona. Pollacsek Fülöp és fia Nyír-bátor.

Zongorázik ön? 3 korona havi előfizetéssel legjobb és legújabb zeneműveket kölcsönöz Országos hangjegykölcsönző intézet, Andrássy-ut 47. Tessék prospektust kérni.

Csemegegyűjtés öt kilós csinos postadobozban határ-ova bérmentve 8 K utánvéttel szállít az Magyar Mézkiviteli Vállalat. Balmazújváros. Prospektus ingyen.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papíros kő és mázsánszint olcsón beszerezhetik Herovitz Zsigmond papirtüzetében Piac-utca 12.

Meteor Villamos színház

Bocskai-tér 10.

Legkellemesebb szórakozó hely.
Debrecen város közönségének
Szombaton: 2 előadás. Este 7-9 óráig.
Vasárnap és ünnepnapokon: 3 előadás:
d. u. 5-7-ig, 7-9-ig és 9-11 óráig
Hétköznap: 1 előadás pont 9 ó. kezdődik

A Kárpátia a legjobb az asztma, hurut és tüdőbajosoknak. Hosszu Viktor, Brassó. —

Juniperus (nemes borovicska) 4 literes tartályban 11 korona bérmentve. Csemegekonservekről árjegyzék ingyen. Felkai konzervgyár, Barta József, Felka. (Szepesmegye.)

Legolcsóbb és legjobb hatású Hashajtó

(Neustein Erzsébet-pilulát)

felülmulja minden tekintetben a hasonló készítményeket. Fenti szer mentes minden káros alkatrésztől, a legjobb sikerrel használják az altest bántalmánál, könnyű székletet szerez, egy vértisztító gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

Székrekedés

legyőzésére, mint a legtöbb betegség okozójára. Cukrozott volta miatt, a gyermekek is szívesen veszik. Egy doboz 15 pilula tartalommal 30 fillér, egy terekes 8 dobozzal, tehát 120 pilulával 2 korona. A pénz előre küldése mellett bérmentve.

Óvás! Utánzattól óvakodjunk „Neustein Fülöp hashajtó pilulái” tessék kérni! Csak akkor valódi, ha minden dobozon a törv. bejegyzés Szent Lipót védjegy a Philip Neustein gyógyszerész aláírása fekete vörös nyamásban olvasható. A keresk. törvény által védett esomágyainkon cégünknek rajta kell lennie.

Neustein Fülöp gyógyszer-tára,
Sz.-Lipóthoz. Wien, Plankengasse 6.
Kapható Debreczenben: Tóth Béla, Mihalovits J.,
Muraközy László, Arany J. gyógyszerészeknél.

Ducika krém, páratlan hatású arczsépítő szer. Ára 1 kor.
Ducika szappan ára 70 fillér, Ducika puder, három csinosban ára 1 korona.

Indiai fogcsepp, a legmakacsabb fogfájást is megszünteti. Ára 70 fillér.

Tyukszemirtó, 2-3 nap alatt minden borkeményedést megszüntet. Ára 70 fillér.

A fentiek csakis a

Balás Ödön utóda

HARSÁNYI LAJOS

„Reménységhez” címzett gyógyszer-tárában Debreczen, Csapó-utca 18. sz. a kaphatók.

CIGARETTÁZÓK!

Egyesüljétek a cigaretták óriási ár-emelése miatt! Ne sajnáljátok a kis fáradságot! — Töltsétek

Jacobi Antinicotin-hüvelyeket,

vagy „OTTOMÁN” (törökfe)

és „TIP-TOP” aranyzopókás cigarettapapírt.

ÁTHELYEZTEM

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a Stenczinger-házból, annak lebontása miatt, a már több mint tíz év óta fennálló papir-, író és rajz-szerkereskedésemet a fényképezési szaküzlettel Piac-és Csapó-utca sarkán lévő Takaré- és Hitelintézet ujonnan épült palotájába helyeztem át, ahol is azt

teljesen újonnan

rendeztem be, úgy, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíthetem.

PAPIR

Író- és Rajz-szerkereskedésemet a Fényképezési szaküzlettel ::

Piac-és Csapó-utca

sarkára, a Takaré- és Hitelintézet új palotájába ::

Különösen b. figyelmébe ajánlom a dusan felszerelt

Csomagos — Dobo-
Levélpapírokat,

melyekből állandóan óriási választék raktárt tartok és ezáltal azon kellemes helyzetben vagyok, hogy t. vevőimnek a legjutányosabb árral szolgálhatok.

Raktáron tartok iskolai és irodai szereket, rajzeszközöket, üzleti és emlékkönyveket, levelezőlap albumokat.

Legújabb felvételi képes levelezőlapokból rendkívül nagy választék.

Telefon
330.

HOROVITZ ZSIGMOND

Telefon
330.

Darabos-u. 7. sz. házamban villanyorőre berendezett

Könyv- és Műnyomdám

névjegyek, eljegyzési, esküvői és bál meghívók, bankok, hivatalok, vállalatok, iparosok és kereskedők részére szükségelt nyomtatványok, valamint „Typograph” szedőgépeken művek, hírlapok, folyóiratok stb. gyorsan készülnek.

DEBRECZEN, ESTI HIRLAP napilapok és a DEBRECZENI TÁJÉKOZTATÓ kiadóhivatala

Telefon: 412.

Hirdetések jutányos árban vétetnek fel.

Telefon: 412.

